

Nyelvi laboratóriumot avattak Szegeden

Tegnap délből ünnepélyesen adták át rendeltetésének az ország egyik legkorszerűbb nyelvi laboratóriumát a szegedi Radnóti gimnáziumban. Az ünnepségen megjelent Papp Gyula, a városi tanács vb-elnökhelyettese, Szabó László, az MSZMP városi bizottságának munkatársa, dr. Földi Gábor, a KISZ városi bizottságának titkára, Hofgesang Péter, a Hazafias Népfront városi bizottságának titkára, Ökrös János, a Pedagógus Szakszervezet Csongrád megyei bizottságának titkára. Részt vett az ünnepi átadáson Botos Tiborné, a Művelődésügyi Minisztérium főelőadója is.

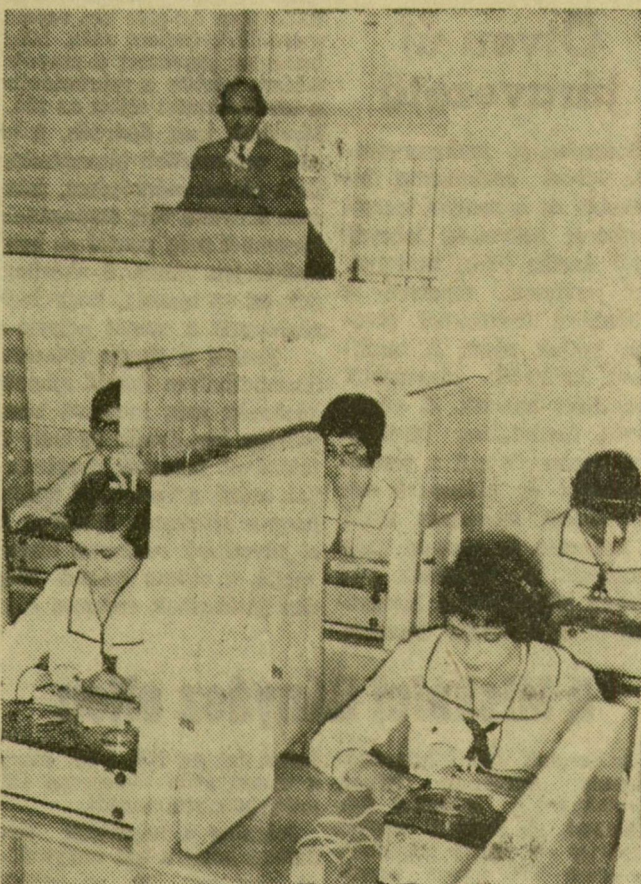
A megjelenteket dr. Bánfalvi József, az iskola igazgatója köszöntötte. Ismertette a nyelvi laboratórium létrehozásának munkálatait, majd a többi között hangzott, hogy az új létesítmény jelentősége túlnyúl az iskola keretein. A tervek szerint ugyanis idővel a felnőttek idegennyelvű oktatásában is felhasználják majd a stúdiókat.

A vendégek ezután megtekintették az épület négy helyiségben elhelyezett nyelvi laboratóriumot. A tanári dolgozó után két azonosan felszerelt stúdió következik. Ebben a két teremben magnetofon, tévé, film- és diavetítógép könnyíti meg az idegennyelvű oktatást. A következő részben a laboratórium második, fülkével ellátott részében különösen az egyéni gyakorlásra van lehetőség. Minden fülkében magnetofont, fejhallgatót és mikrofont szereltek fel. A berendezést egy vezénylőterem egészíti ki. Az órát vezető tanár ebben a vezénylőfülkében ellenőrzi a tanulók munkáját.

A megjelent vendégek nagy érdeklődéssel tekintették meg a stúdiók berendezését és élénken érdeklődtek a laboratóriumok munkájának módszertani kérdéseiről is. Dr. Benkő Sándorné, az iskola főnöke munkaközösségének elnöke a stúdiók örömet fejezte ki afölött, hogy a gimnázium ilyen jelentős, nagytértű, modern felszerelést kapott.

Az ünnepélyes átadás be-

fejező részében a vendégek tanár orosz bemutató órát jelenlétében Kovács Béla tartott az új nyelvi stúdió-tanár francia, Bálint István ban.

(Liebmann B. felv.)

Megkezdődött a munka az új nyelvi laboratóriumban

Ketten haltak meg

Kizökkent, felráz, élénk helyeslésre és élénk tiltakozásra készített ez az új magyar film.

Az öröm, amit okoz, leginkább abból fakad, hogy valami eddig nem volt, valami egészen szokatlan próbál alkotni Palásthy György rendező, s hogy ez az addig nem volt, ez a szokatlan a maga különös voltában különös erővel hat is. Nemcsak hogy képek, de egész jelenetsorok vésődnek bele az emlékezetbe mélyen, kitörölhetetlenül.

A film témájával szolgáló Mándy Iván-elbeszélés, amely Ciklon címmel jelent meg a Látóhatárban, egy öntörvényű írói műhely ter-

méke. Mándy mányasan ír, a bizarrt keresi, de csak azért, hogy a mások által be nem járt rejtékokat jusson el a lélek mélyebb, s kevésbé feltárt tájaira. Eszközei is „egyszerűek”; az indirekt láttatás, az elhallgatás, a távoli utalások, jelzések, a közömbösnek tűnő felszavak egymásra rimeltesének fogásaival él. Fanyar, disztelen mondatai gyakran megszokadnak.

Ilyenkor a filmre gondol az olvasó, s azt mondja magában: vágás.

Mándy — ezt már többször és többször elmondták róla — filmszerűen ír, stílusa is, szerkesztése is

filmre emlékeztetően készült.

Hogy az eddigi kudarcok, amelyek ennek a filmes látató író műveinek a megfilmesítésével jártak, miért következtek be, azt valószínűleg azzal lehet magyarázni, hogy a Mándy-írások filmre ültetők inkább a bizarrt, mint a bizarr mögött felfénylő művészi igazságot látták meg a művekben.

Palásthy György érzékenyebben reagált ezekre a rejtett értékekre. Szinte elmerült ebben a Mándy-novellában, s a mondatok legelkelte próbálta meg képpé fogalmazni.

Ez filmjének erénye, de ez tiltakozásra ingerlő hibáinak forrása is.

A „Ketten haltak meg” lényegében átveszi az író különös stílusát. Ott váltakoznak a képek, ahol a megírt mondatok „válnak”, s olyan eszközökkel akar egységes műalkotást létrehozni, mint az eredeti történet.

Ebbeli törekvésében azonban — s itt rejtezik az „igazi” sikert gátló akadályok — nem tud kellő mértékűt tartani. Eppen a legfontosabb, megjelenítésbeli visszafogottságot követelő részekben akar a rendező „mély” lenni. Ezekben teljesen indokolatlanul lassított felvételeket, színes képeket alkalmaz, nem is beszélve a sejtelmes-dívatos „futtatásokról”, az indokolatlan belső monológokról meg a manapság oly divatos hangkulisszákat alkalmazásáról, amikor egy kopogó cipősaroktól akarja felhívni a figyelmet: vigyázat, itt valami készül!

Ott jó a rendezés, ahol elkerüli ezeket a túlhajtásokat, s ott jók a színesek is, ahol semmit sem kell „sejtenniük”. Bányk Zsuzsa és Páger Antal elég sok ilyen sejtetnivalót kapott, őket nem is tudja a néző eléggé elfogadni. A Ciklon szerepét alakító Torday Terit már inkább.

Forgács Ottó operatort leginkább az dicséri, hogy csak módjával követte a rendezőt ezekben a kudarcot jelentő ábrázolásbeli zsákutakba.

Ez a ciklon ilyenformán inkább a magasabb, s ritkább légrétegekben kavarg. Egy-két erőteljesebb fordulása azonban a sűrűbb rétegekbe is le-lecsap.

A. L.

AZ ORSZÁGI EGÉSZSÉGÜGYI ELŐTARTOTTASÁGA — MÉRLEGEN KÉT TSZ TAVALYI MUNKÁJA — MIÉRT INTERPELLÁLTAK A TANÁCSSTAGOK?

Tanácsülés két kerületben

Tegnap, csütörtökön délelőtt ülést tartott a szegedi II. és III. kerületi tanács. A II. kerületi tanács a József Attila sugáruiti Postás Művelődési Otthonban, a III. kerületi tanács pedig a Rákóczi utca 11. szám alatti párházban tanácskozott reggel 9 órai kezdettel. A II. kerületben a közegészségügy néhány időszerű kérdése szerepelt napirenden. A III. kerületi tanácsülés megtárgyalta a vb jelentését az 1965. évi költségvetés zárszámadásáról, majd értékelte az Új Élet és a Móra Ferenc tsz-ek tavalyi munkáját.

II. KERÜLET

A tanácsülés Róvó István végrehajtóbizottsági tag elnöklétével tárgyalta meg az egészségügyi állandó bizottság jelentését az élelmiszer-üzletek és a vendéglőkben a közegészségügyi és járványügyi helyzetről. Az előterjesztést dr. Janka János, az áb elnöke nyújtotta be.

A vitában részt vevő tanács-tagok megállapították: az utóbbi években érezhető javulás tapasztalható az üzletek higiénijában, azonban főként a kisebb boltokban, s ott, ahol az árudavezetők nem tartják be az előírásokat, még mindig sok a hiányosság. Ilyen értelemben szólt fel Gombai Mihály,

Móczó Istvánné, Solymosi Lajos, Hegyesi Gergely, Igloi Ferenc, Nagy László és Hódi Győző tanács-tag, továbbá Koncz Mihály vb-elnökhelyettes, Martinecz Pál, a Szegedi Élelmiszerkiskereskedelmi Vállalat ellenőre tudomásul vette az előterjesztésben szereplő és az elhangzott észrevételeket, s vállalata nevében ígéretet tett az egészségügyi követelmények fokozottabb ellenőrzésére és betartatására. Válaszadás után a tanácsülés a jelentést tudomásul vette.

Ezután került sor a kerületi tanács állandó bizottságai között egy év óta folyó munkaverseny értékelésére. Pásztor Albertnek, az ideiglenes bizottság elnökének előterjesztéséhez Benkő István, Sipos József, Klivinyi Lászlóné, Radics Sándor és Ördögh János szolt hozzá, majd Lacsán Mihály vb-elnök átadta a legjobb eredményt elért művelődési áb elnökének az e célra alapított vándorzászlót.

Ezután előterjesztésekre, interpellációkra került sor. A tanácsülés megfelelő előkészítés híján visszautasította az építési és közlekedési csoport előterjesztését a kerületi úthálózatfejlesztés és felújítás harmadik öt éves tervjavaslatáról. Közérdekű kérdésekben interpelláltak: Hallai Gyuláné, Lőrincz István, Solymosi Lajos, özv. Fodor Béláné, Benkő István, Szabó Mihály, Mándoki János és Süli István tanács-tagok. Az interpellációkra adott válaszok után a tanácsülés véget ért.

III. KERÜLET

A tanácsülést Vincze Antal vb-elnök nyitotta meg, majd Szécsi Imréné, a kerületi tanács pénzügyi osztály vezetőjének elnöklétével folytatta munkáját a tanácsülés. A múlt évi költségvetés zárszámadását Markos Károly vb-titkár, a kerületi tsz-ek tavalyi eredményéről szóló jelentést pedig Makra Mihály vb-elnökhelyettes terjesztette elő. Az első napirendi pont felett nem volt vita, a tanácsülés az előterjesztést egyhangúlag elfogadta.

Élénk vita kerekedett azonban a tsz-ek munkáját értékelő előterjesztés felett. Kószó József a kerület két tsz-ének egyenlőten baromfikartamányozási tervét kifogásolta. Császár Antal szava

tette, hogy bizonyos földterületeket időben meg lehetett volna menteni a belvízkároktól, ha a csatornázást elvégzik. Rózsa István megkérdezte: miért szállítják lassú szekérfogattal a tsz-tagokat reggelként a földekre, hiszen az ilyen utaztatással sok idő vesz kárba? Többen kifogásolták, például Borka László, Finta Kálmán és Tamaskó István, hogy tsz-eink nem mindig töltik be a szegedi árszabályozó szerepüket. Gyuris István arra kért feleletet, hogy az Új Élet és a Móra Ferenc Tsz munkaeelő-ellátottsága kielégítő-e.

A kérdésekre Makra Mihály vb-elnökhelyettes adott választ. Hangsúlyozta, hogy a két tsz tervezésében azért vannak eltérések, mert mások az adottságok. Hozzátette, hogy a tsz-tagoknak egyik munkahelyről a másikra való gyorsabb szállítása meg megoldatlan probléma. Kitért arra is, hogy a kerület két tsz-e a jövőben folyamatosan vesz részt a piaci árufelhozatalban.

Ezután bejelentések, interpellációk és javaslatok hangzottak el. Balla János szava tette, hogy a Pulcz utca rendezetlen, megáll a csapadék az úttesten. Borka László kifogásolta, hogy a Mátyás tér nyugati oldalát egyes lakók szeméthyűthelynek tekintik. Többen emeltek szót azért, hogy a Pulcz utcában az erős gépjárműforgalom miatt az I-es számú kórházban a betegek nem tudnak pihenni. Szűcs Jánosné és Gyuris István határozottabb intézkedést sürgettek, hogy a kerékpárosok gyalogjárdaival közlekedését egyszer s mindenkorra szüntessék meg határozott intézkedéssel. E kérdésben Karla Gyula javasolta, hogy körzetenként önkéntes rendőrbet vonjanak be a szabálysértést megszüntető ellenőrzésbe. Ehhez kapcsolódott Savanya Rozália felszólalása is. Tapasztalata szerint egyes háztulajdonosok az utcán legeltetik állataikat, amelyek tönkreteszik a parkosítást, virágosítást. Dunai Pál alezredes, a Szegedi városi és járási rendőrkapitányság képviselője a szabálysértésekre vonatkozóan ígéretet tett a határozott intézkedésekre. A felmerülő kérdésekre Vincze Antal adott választ, majd a tanácsülés Szécsi Imre zárszavával ért véget.

Gazdasági fejlődésünk időszerű kérdései 5

Piac — piaci kapcsolatok

A PIAC a termelők, illetve a termelők és a felhasználók — fogyasztók — közötti társadalmi-gazdasági kapcsolat fontos formája. A modern korban a nemzeti piacok nemzetek közötti, majd világpiacra bővülnek. Az áru piac és a pénzpiac nemzetközi méretekben is összekapcsolja az egyes országok gazdaságát.

A tőkés piacon éles konkurrenciaharc van — noha egyes gazdaságilag fejlett kapitalista országokban is erősödnek a piac szabályozására irányuló tervezési kísérletek.

A szocialista gazdaságban — véltük — az előírt tervmutatók helyettesítik a piacot, s feltételeztük, hogy a terv minden részletében képes mérni a szükségleteket és szabályozni a társadalmi munka szétosztását. Bebizonyosodott: erre a terv önmagában nem képes. A feleslegesen előállított termékek felhalmozódása arra vall, hogy bizonyos termékek előállítására a társadalmilag szükséges munkánál többet fordítanak. Ezzel szemben a „hiánycikkek” az jelzik, hogy bizonyos

általán nem, vagy a szükségesnél csak kevesebb munkát fordítanak.

A szocializmus jelenlegi fejlettségi fokán a munka még nem teljesen közvetle-

nül társadalmi munka. Márpedig, ha ez így van, akkor a tevékenységek cseréjét sem lehet közvetlen termékcseréként lebonyolítani. A tevékenységek cseréje a szocialista tulajdon talaján, de csak az objektíve elkülönülő vállalatok áru- és pénzkapcsolatainak közbeiktatásával mehet végbe.

A szocialista termelésnek hatékony szükségletelégitésre kell törekednie. Ehhez a korábbi egyoldalú naturális — használati érték — szemléletet komplex szemlélettel kell felcserélni; az értéket, az áru értékének realizálását is gazdasági munkánk előterébe kell állítani. A naturális gazdálkodásra jellemző használatiérték-szemlélet egyébként — amint azt gyakorlati tapasztalataink is bizonyítják — a termékek valószínűleg használatának sem „tett jót”. Sokszor éppen ezért nem realizálható a termékekben megtestesülő munka.

A korszerű érték — gazdaságosság — szemlélet ezzel szemben az áruk használati értékére is „jó hatással” van. A piac bekapcsolása a termékek előállítására a társadalmilag szükséges munkánál többet fordítanak. Ezzel szemben a „hiánycikkek” az jelzik, hogy bizonyos

foglalja, hogy akkor szálítani, amikor az igény felmerül, azt szállítani, amit keresnek, annyi ráfordítással előállítani az árut, hogy értékesítése általában jövedelmező legyen. A piaci hatások fokozott érvényesítése az is feltételezi, hogy ezek a hatások ott éreztesek kedvező, vagy kedvezőtlen következményeiket, ahol a gazdasági cselekvés történik.

A piac aktív szerepének felismerése és felhasználása a termékek előállításában való érdekeltiséggel. Ez nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a vállalatok termelőegységeiből, termelő-gazdálkodó egységekké váljanak.

A SZOCIALISTA PIAC: szervezett piac. Ez azt jelenti, hogy a szocialista állam tulajdonában vannak a termelési eszközök, (legalábbis az alapvető termelési eszközök) bővített újratermelést biztosító erőforrások (vagy azok nagy része), továbbá mindazok az eszközök, melyekkel az állam tudatos hatást gyakorolhat a központi tervcélok megvalósítása érdekében magára a piacra. Ezek az eszközök az árak, a bérék, a hitelek, a vámok, a kamatok és adók stb. szabályozására.

Dr. VARGA GYÖRGY

A közegészség és a család védelmében

A járási Vöröskereszt két éves munkájáról

Kétévi munka eredményét értékelte tegnap a járási Vöröskereszt vezetőségválasztó küldöttgyűlése. Tóth Mihályné, a Vöröskereszt járási titkára mintegy 3300 vöröskereszttag társadalmi munkáját méltatta. Közülük a vöröskereszt két év alatt 1050 liter vért adtak a gyógyászatnak.

Háromszáztizenhárom egészségügyi előadásra ismertették a falvak népével a családvédelmi problémákat, a tbc és a rák elleni küzdelmet, valamint a véradás jelentőségét. Több ezren látogattak az anyák iskoláit, ahol elsősegélynyújtási, betegápolási szakismereteket szereztek. A tsz-ekben 35 egészségügyi tanácsadót is szerveztek. A tisztasági moz-

galom keretében 33 ezer 798 lakóház tisztaságát értékelték, s közel 8 ezer családot jutalmaztak a mozgalmában végzett munkájukért oklevéllel. A jövőben kiterjesztik ezt a mozgalmat a tsz-ekre is.

Dr. Ozsvár József járási főorvos a tanácskozáson az alkoholizmus elleni társadalmi összefogásról, mint a Vöröskereszt egyik legfontosabb feladatáról szolt. Kiss István, az MSZMP járási bizottságának osztályvezetője a pártbizottság elismerését tolmácsolta a résztvevőknek.

A küldöttgyűlést dr. Ozsvár Józsefet választotta a járási Vöröskereszt elnökéül, titkára pedig ismét Tóth Mihályné lett.

MESTERSÉGES SZÍV

Csütörtökön egy houstoni kórházban narancs nagyságú mesterséges szívet operáltak be egy 65 éves, Marcel L. Derudder nevű súlyos szívbeteg ember mellkasába. Az alig fél kilogramm súlyú, műanyagból készült szívatyűrész feladata az, hogy átvegye az emberi szív funkcióját, vagy annak egy részét, amíg a billentyűoperá-

cio után a beteg saját szíve meg nem gyógyul. A kórház szerint ez az első eset, hogy a szív feladatának betöltésére szolgáló szerkezetet emberi testben helyezték el, nem pedig azon kívül működtették.

A mesterséges szív bekapcsolása az orvosok utolsó lehetősége a beteg életének megmentésére.